

Enric Roma

La guerra i les seves conseqüències

L'any 1936, la meva família i jo vivíem al carrer Viladomat, just darrere de l'Escola Industrial. El pare tenia un negoci de desballestament de vehicles – potser el primer del país- en un solar del carrer Rosselló, entre els carrers de Borrell i Viladomat; recuperaven les peces dels vehicles vells i les venien al mercat de segona mà. Era un negoci, en aquells moments, necessari i productiu.

En esclatar la guerra, el pare va col·lectivitzar l'empresa i va fer construir un refugi en un solar de la feina. Avui correspondria als números 88-90 del carrer Rosselló. Era un refugi gran, que donava cabuda a la gent dels carrers del barri. S'ha d'entendre que als anys 30 aquella zona era gairebé extraradi i la densitat d'habitants era petita.

L'existència de l'Escola Industrial, amb tropes i materials, i també la fàbrica Bayer –que tot just s'acaba d'enderrocar- a Viladomat cantonada París, on es fabricava material de guerra, convertien la zona en objectiu a bombardejar per part dels terroristes franquistes.

El pare, que aleshores tenia 40 anys, va ser nomenat capità del Cos de Tren, amb la tasca de preparar els conductors dels vehicles de l'exèrcit republicà. Això li va suposar, al final de la guerra, l'empresonament durant molt de temps a camps de concentració i després, a la presó de Santander. Va ser desposseït del seu negoci i tot plegat suposà el seu enfonsament personal i professional.

D'aquells primers records d'infantesa destaquen el so de les sirenes, les corregudes cap al refugi de la mà de la mare i amb el meu germà, les volves blanques que deixaven al cel els canons antiaeris i l'olor de terra humida de les parets del refugi.

En incrementar-se els bombardeigs l'any 1938, vam abandonar Barcelona, com moltes altres famílies, i ens vam traslladar al poble d'Arbúcies. Allí passàrem fred i moltes necessitats, i sofrírem la invasió dels feixistes; allò que ells anomenaven “la liberación”.

A la retirada, el pare va passar pel poble i es va acomiadar de nosaltres. Què deuriem pensar els pares en aquells tràgics moments? No el tornàrem a veure fins molt de temps després.

Han passat molts anys, però els records perduren. És difícil oblidar i perdonar tot el van fer els nacionals durant i després de la guerra.

Un sol desig: que els nostres fills i els nostres néts no hagin d'afrontar un drama fratricida com el que ens van obligar a patir a les nostres infantesa i joventut.

Barcelona, 21 de juny de 2006

Enric Roma i Sainz de la Maza